

ตำบลจัดการสุขภาพแบบบูรณาการ ระดับสุขภาพที่ ๗ ตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

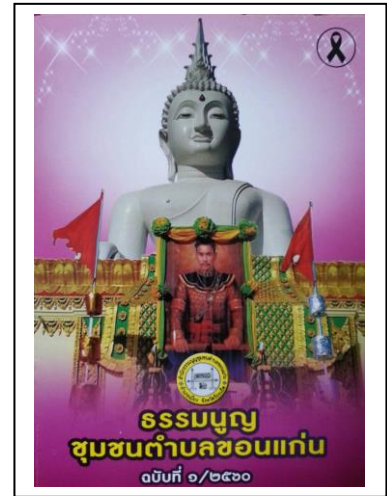
๑.ชื่อ นวัตกรรม **ธรรมนูญร้อยใจไทยตำบลขอนแก่น**

๒.ผู้รับผิดชอบงานและหน่วยงาน

นางสาวพรพมา เพ็งวิภาศ นายก อบต.ขอนแก่น
นายสุรียา ธีรวิชัยกุล รองปลัด อบต.ขอนแก่น

- องค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น
- รพ.สต.บ้านขอนแก่น
- โรงเรียนบ้านขอนแก่น
- ทุกภาคส่วน

E-mail E-mail suriyatanpm@gmail.com มีือถือ ๐๘๗๓๗๔๖๔๕๖

๓.สภาพปัญหาสุขภาพของพื้นที่ (สอดคล้องกับการแก้ไขด้วยนวัตกรรม)

ตำบลขอนแก่นมีประวัติความเป็นมาของชุมชนมากกว่า ๕๐๐ ปี มีทุนทางสังคมที่หลากหลาย ตามสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน การพัฒนาประเทศและกระแสของโลกาภิวัตน์ ทำให้ ความเป็นอยู่ของคนในชุมชนที่เคยรักใคร่กลมเกลียวเปลี่ยนมาเป็นสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ต่างคนต่างไป ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดลง พบปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาครอบครัว เด็ก เยาวชนรวมทั้งปัญหาการติดสารเสพติดและอื่นๆอีกมากมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่จึงได้ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนร่วมกันจัดทำ “ธรรมนูญชุมชนตำบลขอนแก่น ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐” ขึ้นด้วยปรัชญาและแนวคิดที่ว่า “ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนรักสามัคคี อยู่ดีตามวิถีพอเพียง หลีกเลี้ยงอบายมุข สร้างสาธารณสุขชุมชน พัฒนาคนสร้างงาน สืบสานภูมิปัญญา การศึกษามีคุณธรรม น้อมนำจิตอาสา รักษาสิ่งแวดล้อม ” กระบวนการจัดการปัญหาโดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากชุมชนเป็นฐาน บ้าน วัด โรงเรียน ส่วนราชการ ร่วมกันนำปัญหามาร่วมคิด ร่วมแก้ไข ผ่านกลไกธรรมนูญชุมชนตำบลขอนแก่นสร้างฝันให้ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข คนไม่ทอดทิ้งกัน

๔. วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย

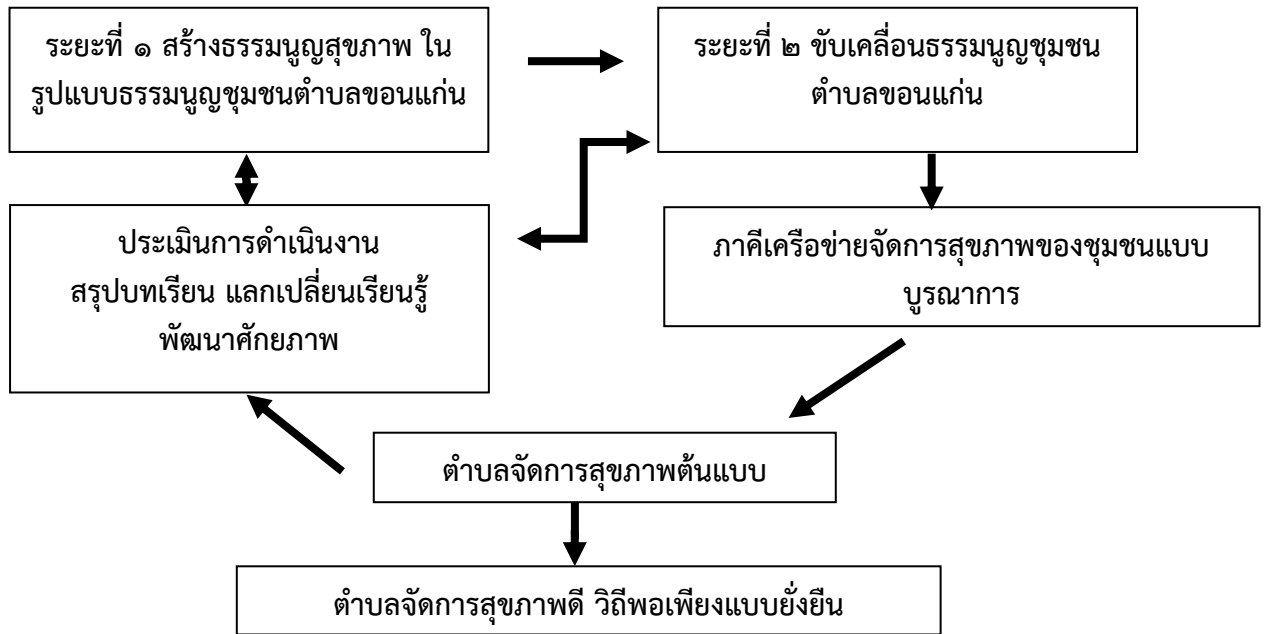
๔.๑ เพื่อใช้ธรรมนูญเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ตำบลขอนแก่น

๔.๒ เพื่อจัดทำธรรมนูญสุขภาพและนำไปสู่การพัฒนาตำบลจัดการสุขภาพโดยองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่นผ่านกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลขอนแก่น

๔.๓ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการจัดการความรู้และยกระดับเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการสุขภาพแก่ชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำกาจัดทำนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพ หรือ ธรรมนูญสุขภาพเฉพาะพื้นที่

๔.๔ เพื่อนำธรรมนูญชุมชนตำบลขอนแก่นมาเป็นกฏกติกา ข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชนโดยชุมชนกำหนดขึ้นเอง ประเมินกันเอง แล้วนำมาใช้เพื่อให้เกิดความสุขของคนในชุมชนไม่ใช่แค่เรื่องการเจ็บป่วยทางร่างกาย แต่หมายรวมถึงความสุขในทุกๆด้านทั้งร่างกาย และจิตใจ ทุกมิติ

๕. กรอบกระบวนการพัฒนา

๖. ขั้นตอนในการดำเนินงาน

- ๖.๑ สร้างความเข้าใจผู้บริหารและผู้นำชุมชนกำหนดเป้าหมาย
- ๖.๒ จัดตั้งคณะทำงานธรรมนูญชุมชนตำบลขอนแก่น
- ๖.๓ ทบทวนข้อมูล/สถานการณ์ในพื้นที่และวิเคราะห์ข้อมูล
- ๖.๔ ยก (ร่าง) ธรรมนูญชุมชนตำบลขอนแก่น
- ๖.๕ ประชาสัมพันธ์/สร้างการรับรู้ในชุมชน
- ๖.๖ จัดประชุมประชาคม *หมู่บ้าน ตำบล* พิจารณา (ร่าง) ธรรมนูญ
- ๖.๗ ปรับปรุง (ร่าง) ธรรมนูญชุมชนตำบลขอนแก่น
- ๖.๘ ประกาศใช้
- ๖.๙ ขับเคลื่อนธรรมนูญฯ ไปสู่การปฏิบัติ โดยเชื่อมโยงกับแผนงาน
- ๖.๑๐ ติดตามและประเมินความสำเร็จของธรรมนูญชุมชนตำบล

กระบวนการ ขั้นตอนการจัดทำธรรมนูญชุมชนตำบลขอนแก่น
อมเมืองร้อยเอ็ด จ.ร้อยเอ็ด

1

สร้างความเข้าใจผู้บริหารและผู้นำชุมชนกำหนด
เป้าหมายการจัดทำธรรมนูญคุณภาพ

การขับเคลื่อนเริ่มต้นจาก การไปดูเขาทำ แล้วนำมาคิดต่อ

ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนและวิธีการจัดทำธรรมนูญ
คุณภาพที่ตำบลหนองหิน อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่น

๗. ผลสำเร็จ/ผลลัพธ์ ด้านสุขภาพ

๗.๑ มาตรการรักษาความปลอดภัยและป้องกันการก่อเรื่องทะเลาะวิวาท : จัดงานมหรสพหลังประกาศใช้ธรรมนูญชุมชน ๗ ครั้ง ไม่มีเรื่องทะเลาะวิวาทในงาน เจ้าภาพและผู้มาร่วมงานมีความเชื่อมั่นและมีความรู้สึกปลอดภัยในการร่วมงาน ส่งผลดีต่อจิตใจ อารมณ์ และไม่มีการสูญเสียชีวิต การเจ็บป่วย และทรัพย์สิน

๗.๒ มาตรการลดละเลิกอบายมุข ดำเนินการงานศพงานศพปลอดเหล้าปลอดการพนัน มีเจ้าภาพเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๑ ราย ได้รับบริจาคสิ่งของจากเจ้าภาพเป็นผ้าไตร จำนวน ๑๕ ไตร พัดลม จำนวน ๙ เครื่อง น้ำดื่ม จำนวน ๘๐ แพ็ค เงินผ้าป่า จำนวน ๔๘,๖๖๘ บาท สิ่งของอื่นๆ ผลลัพธ์ด้านสุขภาพ พบว่า เจ้าภาพลดค่าใช้จ่ายในการจัดงานไม่เพิ่มความทุกข์จากการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักส่งผลดีต่อจิตใจ อารมณ์ ผู้มาร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการบำเพ็ญกุศล และได้ลด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความปลอดภัยในการขับขี่

๗.๓ มาตรการป้องกันยาเสพติด ดำเนินการเฝ้าระวังภัยยาเสพติดในชุมชน โดย ชุมชนร่วมเฝ้าระวัง การเคลื่อนไหวของบุคคลในชุมชน และผู้เสพยาเสพติด คือผู้ป่วย ทุกคนได้เข้าบำบัดรักษาฝ่ายท้องที่และท้องถิ่นค้นหา จากการเฝ้าระวังทำให้ค้นพบผู้ป่วยจำนวน ๑๐ ราย ทำการส่งต่อเข้าบำบัดรักษาทั้ง ๑๐ ราย นอกจากนี้ มีเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ลูกหลาน เยาวชน และคนทุกกลุ่มวัย มีภูมิคุ้มกันที่สังคมร่วมกันสร้างขึ้น

๗.๔ การรักษาสิ่งแวดล้อม ผู้นำชุมชน และ อสม. มีการนัดพัฒนาหมู่บ้านตามโอกาสที่เหมาะสม ปรับปรุงภูมิทัศน์ในชุมชน จัดการขยะมูลฝอยแบบพึ่งตนเองโดยประชาชนรู้จักการจัดการขยะในบ้านเรือนของตนเอง มีการแยกขยะ ขยะรีไซเคิล จัดทำปุ๋ยหมัก ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนในชุมชนเกี่ยวกับปัญหาขยะ ทำให้ชุมชนสะอาด เป็นระเบียบ สวยงาม น่าอยู่ และลดความขัดแย้ง ปริมาณขยะในชุมชนลดลงจากเดิมวันละ ๔ ตัน เหลือ ๓ ตัน ต่อวัน

๗.๕ การป้องกันอุบัติเหตุอุบัติภัย โครงการจัดการจุดเสี่ยงเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในชุมชน โดยชุมชนสำรวจถนน พื้นที่ไม่ปลอดภัย ร่วมหาแนวทางลดจุดเสี่ยงในชุมชน ติดป้าย ติดกล้องวงจรปิด โดยชุมชนเอง ส่งผลให้ไม่มีการสูญเสียชีวิต การเจ็บป่วย และสูญเสียทรัพย์สิน ทำให้จำนวนอุบัติเหตุลดลงในปี ๒๕๖๐ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ และมีหมู่บ้านจำนวน ๖ หมู่บ้านที่ไม่เกิดอุบัติเหตุในหมู่บ้าน

๗.๖ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีงานติดตั้งกล้องวงจรปิดที่ได้รับบริจาคจากเอกชน ชุมชนมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ร่วมกันบริจาคโดยทุนทางสังคม และมีเครือข่ายเฝ้าระวังคอยให้ความช่วยเหลือ ทำให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่มีปัญหาลักขโมยในหมู่บ้าน ทั้ง ๑๔ หมู่บ้าน

๗.๗ การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โครงการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ประชาชนทุกครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจและร่วมมือในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง มีการมอบธงแดงในครัวเรือนที่ตรวจพบลูกน้ำยุง ทำให้ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกลดลง ปี๒๕๕๘ จำนวน ๒๐ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน ๙ ราย และในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๓ ราย มีนวัตกรรมหยดน้ำ ไล้ยุบลายและปูนกินหมาพิชิตยุงราย

๗.๘ การรณรงค์ลดละเลิกการใช้สารเคมีในพื้นที่ทำการเกษตร มีโครงการธนาคารโค กระบือเพื่อเกษตรกรตามแนวพระราชดำริและโครงการเกษตรอินทรีย์ มีผู้เข้ารับโคตามโครงการจำนวน ๑๐๐ ตัว เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการฆ่าหญ้า อาหารสัตว์เพิ่มขึ้น มีทีมวิชาการ ผู้รู้ ปรชาษฐ์ทางการเกษตร ให้คำชี้แนะ ทำให้เกษตรกร ผู้ไถ่แปลงเกษตร ลดการสัมผัสสารเคมี ลดการ สูญเสียชีวิต การเจ็บป่วย และ

ประชาชนมีความรู้และปฏิบัติตนได้ถูกต้องในการป้องกันโรคฯ และจากการตรวจเลือดหาหาปริมาณเอนไซม์โครีนเอสเตอเรสในกลุ่มเกษตรกรกลุ่มเสี่ยงพบว่าเอนไซม์ลดลง

ตารางแสดงผลการตรวจเลือดหาปริมาณเอนไซม์โครีนเอสเตอเรส

ปี พ.ศ.	เป้าหมาย (คน)	ผลการตรวจเลือดหาปริมาณเอนไซม์โครีนเอสเตอเรส (คน/ร้อยละ)			
		ปกติ	ปลอดภัย	เสี่ยง	ไม่ปลอดภัย
๒๕๕๘	๒๑๔	๑๓/๖.๐	๔๔/๒๐.๗	๘๕/๓๙.๗	๗๒/๓๓.๖
๒๕๕๙	๒๗๓	๒๒/๘.๐	๖๙/๒๕.๓	๑๐๔/๓๘.๑	๗๘/๒๘.๕
๒๕๖๐	๒๖๒	๑๙/๗.๒	๙๓/๓๕.๑	๘๗/๓๒.๘	๖๖/๒๕.๙

๗.๙ ด้านสุขภาพ

๑) โรคเบาหวาน/ความดันโลหิตสูง มีมาตรการโดยเปิดโรงเรียน NCD โดยความร่วมมือทุกภาคส่วนในตำบลขอนแก่น เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีข้อตกลงในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในสมาชิกกองทุนเงินล้านหมู่บ้าน ทำให้กลุ่มเสี่ยงลดลงต่อเนื่อง ๒ ปี และอุบัติการณ์รายใหม่โรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตลดลงในปี ๒๕๖๐ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๒) เปิดศูนย์เด็กเล็กและตรวจพัฒนาการเด็กสมวัย พร้อมอบรมแม่และครอบครัวให้ดูแลลูกๆ

๓) ชมรมผู้สูงอายุมีกิจกรรมทุกเดือน พร้อมเปิดเป็นโรงเรียนผู้สูงอายุโดยความร่วมมือทุกภาคส่วนในตำบลขอนแก่น

๔) มะเร็งตับ/มะเร็งท่อน้ำดีและมะเร็งลำไส้ ได้มีการออกตรวจคัดกรองเบื้องต้นเป็นแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทยที่มีการคัดกรองและนำไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพร้อมการเข้าบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลร้อยเอ็ด ผลจากการตรวจจู่จาระหาไขพยาธิใบไม้ในตับในกลุ่มเสี่ยง พบว่ามีการตรวจพบไขพยาธิลดลงต่อเนื่องในปี ๒๕๕๘ = ๓๐ ราย (ร้อยละ ๑๒.๐) ,ปี ๒๕๕๙ = ๒๖ ราย(ร้อยละ ๑๑.๙) ปี ๒๕๖๐ = ๑๕ ราย(ร้อยละ ๒.๑)

๕) ปรับปรุงภูมิทัศน์ในหมู่บ้านต้านภัยไข้เลือดออก,โรคฉี่หนูและโรคอื่นๆ

๖) งานบุญปลอดเหล้า

๘. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ด้วยขบวนการ ๓ ก. ได้แก่ มีคณะกรรมการที่เข้มแข็ง มีกองทุนในการดำเนินงาน และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม คณะทีมงานประสานงานสิบทิศ ทุกภาคีเครือข่ายร่วมกัน ภายใต้งบประมาณที่จำกัด ได้เรียนรู้ ศึกษาดูงาน ทบทวนสถานการณ์ในพื้นที่ ร่วมคิดและดำเนินงานในสิ่งที่ท้าทาย แสวงหาโอกาส ที่จะขับเคลื่อน การพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามปรัชญาและแนวคิดของธรรมนูญ โดยให้ผู้นำได้แสดงบทบาทภาวะผู้นำ บูรณาการงานเสริมการทำงานของกันและกัน ใช้การสื่อสารทุกด้านอย่างคุ้มค่า FACEBOOK LINE YOUTUBE ขยายเครือข่าย หาทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ให้คนในชุมชนพึ่งตนเอง ในการขับเคลื่อนอย่างยั่งยืน

๙. ปัญหาอุปสรรค / ข้อเสนอแนะ

๙.๑ ความคาดหวังจากชุมชน อยากเห็นความเปลี่ยนแปลงโดยเร็ว

๙.๒ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่จะต่อต้านการดำเนินงาน

๙.๓ ทำทหายความสามารถผู้นำ ทีมดำเนินงาน

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑. ระเบียบ วิธีปฏิบัติทางราชการอาจจะช้าไม่ทันตามความต้องการ หรืออาจไม่พึงพอใจ จำเป็นต้องอาศัยการขับเคลื่อน จากชุมชน ผ่านทุนทางสังคม

๒. ความยั่งยืนต้องอยู่กับชุมชน ไม่ใช่บุคคลหรือหน่วยงานหนึ่ง หน่วยงานใด

๓. สร้างเรื่องราวในชุมชนเพื่อสานต่อเรื่องราวดีๆ สืบทอดเพื่ออนาคตของชุมชน